

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

การจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนบ้านแพะขวาง
ตำบลน้ำแพร่ อำเภอลำดอง จังหวัดเชียงใหม่
พ.ศ. 2550 – 2553

ผู้เขียน

นางวิมลวัลย์ ไชยกาญจน์

ปริญญา

รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ไพรัช ตระการศิรินนท์

บทคัดย่อ

การค้นคว้าแบบอิสระเรื่องการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนบ้านแพะขวาง ตำบลน้ำแพร่ อำเภอลำดอง จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. 2550–2553 นี้ เป็นการศึกษาถึงความสำเร็จในการจัดการขยะของชุมชนบ้านแพะขวาง รูปแบบการจัดการขยะมูลฝอย องค์ประกอบของความสำเร็จในการจัดการขยะและบทบาทของผู้นำชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบล และประชาชนในการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะของชุมชนบ้านแพะขวาง รวมถึงปัญหา อุปสรรค ในการจัดการขยะของชุมชนบ้านแพะขวาง ตำบลน้ำแพร่ อำเภอลำดอง จังหวัดเชียงใหม่ ของคณะผู้บริหาร เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำแพร่ ผู้นำชุมชน และประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านแพะขวาง โดยการใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

ผู้ตอบสอบถามส่วนใหญ่เป็นหัวหน้าครัวเรือน มีอายุระหว่าง 51-60 ปี ได้รับการศึกษาระดับประถมศึกษา มีอาชีพรับจ้าง มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 5,001–10,000 บาท ประชาชนบ้านแพะขวางมีการจัดการขยะของครัวเรือนทุกวัน ส่วนใหญ่เป็นขยะที่ย่อยสลายได้ มีการคัดแยกขยะก่อนทิ้งหรือกำจัดทุกครั้ง โดยการฝังกลบและมีการคัดแยกขยะก่อนแล้วนำไปขาย

ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนบ้านแพะขวางในระดับค่อนข้างสม่ำเสมอตั้งแต่การร่วมคิดวางแผน การร่วมดำเนินการ การร่วมรับผลประโยชน์ และการร่วมประเมินผล

ผู้นำชุมชนมีบทบาทในการจัดการขยะในชุมชนอย่างต่อเนื่องจริงจัง ในทุกประเด็น ได้แก่การเปิดโอกาสให้ชาวบ้านเข้ามาร่วมเสนอปัญหา คิดหาวิธีการแก้ไขปัญหา เป็นแกนนำในการผลักดันให้มีการจัดการขยะของชุมชน และจัดหางบประมาณสนับสนุนชุมชน

รูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนบ้านแพะขวาง พบว่ามีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องจริงจัง ด้วยวิธีการต่างๆ คือ การจัดทำตลาดนัดขยะ การจัดทำโครงการหมู่บ้านประดับดาว และการแบ่งครัวเรือนให้ อสม.รับผิดชอบตามโครงการหมู่บ้านประดับดาว

องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำแพร่ จัดกิจกรรมสนับสนุนการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนบ้านแพะขวางอย่างต่อเนื่องจริงจัง โดยการฝึกอบรมเพื่อให้ความรู้และฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ คัดแยกและกำจัดขยะที่ถูกต้องแก่ชาวบ้านในชุมชน และการสนับสนุนงบประมาณให้แก่ชุมชน

การจัดการขยะของบ้านแพะขวางประสบความสำเร็จอย่างมาก จนทำให้ชุมชนบ้านแพะขวางมีความพร้อมในการเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ด้านการจัดการขยะมูลฝอยแก่ชุมชนอื่น อีกทั้งยังส่งผลให้สภาพแวดล้อมภายในชุมชน มีความสะอาด ปราศจากขยะ

ปัญหาอุปสรรคในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน ได้แก่ มีครัวเรือนจำนวน 27 ครัวเรือน จากครัวเรือนทั้งหมด 164 ครัวเรือน ที่ยังไม่เข้าร่วมโครงการ ซึ่งเป็นครัวเรือนที่ไม่ใช่ผู้พักอาศัยประจำอยู่ในชุมชน แต่เป็นบุคคลจากภายนอกชุมชนที่มาสร้างบ้านอยู่และมาพักอาศัยเป็นครั้งคราวส่งผลให้ยังมีปัญหาขยะอยู่บ้างเล็กน้อย นอกจากนี้ยังพบว่างบประมาณในการดำเนินโครงการมีจำนวนจำกัด และไม่มียานพาหนะในการนำขยะที่คัดแยกแล้วไปจำหน่าย

ผลการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า ความสำเร็จของการจัดการขยะของชุมชนบ้านแพะขวาง เกิดจากการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนในระดับก่อนข้างสม่ำเสมอ โดยผู้นำชุมชน และองค์การบริหารส่วนตำบลน้ำแพร่ อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ รวมถึงรูปแบบการจัดการขยะของชุมชนบ้านแพะขวาง มีบทบาทและมีผลต่อการจัดการขยะของชุมชนในระดับต่อเนื่องจริงจัง

ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำแพร่ ผู้นำชุมชนบ้านแพะขวาง เจ้าหน้าที่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน และประธานคณะกรรมการบริหารกองทุนขยะบ้านแพะขวาง พบว่าความสำเร็จในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนบ้านแพะขวาง เกิดจากประชาชนมีจิตสำนึกรักบ้านเกิด มีความตระหนักในปัญหาที่เกิดขึ้นร่วมกัน ก่อให้เกิดความร่วมมือและความสามัคคีกันที่จะแก้ไขปัญหา ส่งผลให้ชุมชนเข้มแข็งสามารถดำเนินงานได้

Independent Study Title Waste Management of Ban Paekwang Community,
Namphrae Sub-District, Hangdong District,
Chiang Mai Province B.E. 2550-2553

Author Mrs. Wimonwan Chaiyakarn

Degree Master of Public Administration

Independent Study Advisor Assoc.Prof. Pairat Trakarnsiririon

Abstract

The purpose of this independent study was to study the success of waste management, waste management system, success factors of waste management, participation and roles of community leader, Sub District Administration Organization and people living in Ban Paekwang Community, and to study problems and obstacles of waste management in Ban Paekwang Community, Namphrae Sub-District, Hangdong District, Chiang Mai Province by using questionnaires and interviewing. Results of the study were as below.

Most questionnaire respondents were family leader, aged between 51-60 years old, primary school level of education, working as employees salary between 5,001 – 10,000 baht. From the questionnaires, it was found that people living in Ban Phaekwang Community have daily household waste management. Most was compostable waste and was segregated before dump or disposal. Most of the waste was buried and segregated before selling it.

People in Ban Phaekwang Community rather regularly continually participate in waste management in the process of planning, conducting, benefit taking and evaluating.

The community leader played important roles in waste management in overall aspects those were giving chances for people in the community to inform all problems and solutions,

being a mainstay supporting waste management system in the community and being a fundraiser for subsidizing the community.

Waste management system in Ban Phaekwang Community was processed continually by organizing waste market, organizing Moo Ban Pra Dab Dao Project and portion out households to Village Health Volunteer according to Moo Ban Pra Dab Dao Project.

Namphae Sub-District continually organized activities to support waste management by giving useful information and organizing action training program in waste segregating and eliminating for people living in the community and also subsidized for the community as well.

As waste management in Ban Phaekwang Community was very successful, the community became a center of waste management learning source for other communities and this encouraged people to maintain the cleanliness of their community.

There were some problems in waste management, those were 27 from 164 households did not participate in the project yet. Those household did not live in the community for long term. They came to stay in the community from time to time. This slightly impacted to number of amount of waste as well. Furthermore, found that the budget for supporting the project was limited and the community had no vehicle to portage all segregated waste to sell.

The result of hypothesis testing found that the success in waste management in Ban Phaekwang rooted by rather regularly continually participation from people in Ban Phaekwang Community, community leader and Namphae Sub-District Administration Organization important roles in waste management effectively. Waste management system impacted community participation supported all attempts aimed to develop waste management.

From the interview of Administrators, officers of Namphae Sub-District Administration Organization, Baan Phaekwang Community leader, officers, Village Health Volunteer and head of the board of Baan Phaekwang waste fund found that the success originated from people aware in an importance of their hometown and aware of problems that they faced caused cooperation and harmony for solving problems and this affected to the community strength for archiving all tasks.